

**ESPERANTO
PASPORTO AL LA
TUTA MONDO**

LECIONO SEP

Sub la sankta signo de l'espero
Kolektiĝas pacaj batalantoj,
Kaj rapide kreskas la afero
Per laboro de la esperantoj.

ENKONDUKO AL EPIZODO SEP

INSTRUISTO: Fine de la pasinta leclono Ruselo vidis sian amikilon en la brakoj de Ken. Li kredas, ke Helena amas ne lin, sed la raportiston. Kio okazos? Sed unue ... iomete paciencu.

Antaŭe, mi klarigis pri uzo de la finaĵo “-n”. Kutime, ĝi montras la akuzativon, la objekton de duliga, transitiva verbo...sed nun vi lernos alian, novan uzon de ĝi. Tio estas por indiki ŝanĝon de loko. Ekzemple: ni uzis la korelativon “kie” kiel demandon. “Kie estas Ruselo?” kaj ni respondis: “Li estas en la parko.”

En la frazo “li estas en la parko” menciigis neniun ŝanĝon de loko. Ruselo simple estas en la parko. Eble li sidas aŭ dormas ...eble li eĉ kuras, sed li ne eliras el la parko.

Sed ... se temas pri ŝanĝo de loko, necesas malsame esprimi kaj demandon kaj respondon. Oni uzas la finaĵon “-n” por indiki tion. Do, anstataŭ “kie?”, ni diru “Kien?” por demandi al kiu loko oni iras aŭ moviĝas. Kaj oni same almetas tiun finaĵon “-n” al la respondo “En la parkon.”

En ĉi tiu leclono, bonvolu atente aŭskulti ekzemplojn de tiu uzado.

Kaj nun ... ek al la historio! Kion faros kompatinda Ruselo? Kio alia okazos? Do ... rigardu, aŭskultu kaj ĝuu!

HEJMO

- GEORGO Rigardu! Mian novan, verdan tolaĵon!
- FILISA Verda tolaĵo? Fu!! Ĉu vi forgesis, Georgo? Hodiaŭ sinjorino Bundo ... Flora ... estos akuzita ...
- GEORGO Uh! He? Kio ... ?
- FILISA Akuzita pri nepago de aŭto-permesilo. Sed ŝi tute ne kulpas. Tute ne! Kulpas la fakturoj ... la vendejo ... kaj la stulta detektivo!
- GEORGO Uh! He? Kio ... ?
- FILISA Iru, Georgo, kaj malfermu la pordon! Eble la ŝafisto revenis!
- GEORGO Hmmm? Mi vidis lin hieraŭ en la ĝardeno.
- FILISA Georgo! Vi vidis fantomon! Sed ... iru!
- GEORGO Eniru, doktoro ... iru en la salonon.
- FILISA Bonan ... malbonan matenon, doktoro. Mi petas vin ... sidiĝu ... sidiĝu ...sur la sofo.
- DOKTORO Ne, dankon. Mi ne sidiĝos ... ĉar mi ne restos. Mankas al mi tempo ... mankas al ni ĉiuj tempo.
- FILISA Kio ... ?
- DOKTORO Do ... ĉu vi ne volas iri al la juĝejo?
- GEORGO Ho, ne estas tempo. Jam estas la naŭa tridek kvin. La aŭtobuso jam delonge forveturis.
- DOKTORO Aŭtobuso ... aŭtobusaĉo! Aŭton mi havas ... per aŭto ni veturos al la juĝejo! Venu!
- GEORGO Hmm ... per aŭto. Espereble la doktoro havas aŭto-permesilon ... ĉu ne?

APUD VOJO EKSTERE

- GEORGO Kio estas ... ? Kio okazas ... ?
- FILISA Ŝajne ... la aŭto ne funkcias.

GEORGO Ho ... mi estas spertulo pri aŭtoj. Mi scias ĉion pri aŭtoj. Devas esti ... devas esti la baterio.
Sen baterio ... sen elektro ... ne ekfunkcias aŭto. Aŭ eble ... eble temas pri oleo.
Jes ... sendube mankas oleo. Oleo estas bona trinkaĵo por aŭto.

DOKTORO Georgo! Benzino. Mankas benzino.

GEORGO Ho! Benzino! Mi volis diri: mankas benzino. Benzino estas bona trinkaĵo ...

FILISA Georgo!!

DOKTORO Jen ujo ... benzinujo. Kara sinjoro, bonvolu ... Bonvolu bonvolu ... ha!
Nu ... bone. Do ... bonvolu preni la benzinojn kaj aĉeti benzinon.

GEORGO Uh! He! Kio? Benzino ... ? Sed kie ... ?

DOKTORO Ĉe garaĝo, kompreneble! Ĉe benzinostacio! Bonvolu iri!

JUĜEJO

JOLANDA Do ... ĉi-matene ... jes! Temas pri la juĝafero de sinjorino Flora Bundo. Ĉu, sinjorino, ĉu vi nomiĝas Flora Bundo?
Mi ripetas, sinjorino. Ĉu vi nomiĝas Flora Bundo?

FLORA Terure! Katastrofe! Mi svenas! Mi falas ... !

KEN Vi nek svenas nek falas, Sinjorino - ne, Flora. Mi estas ĉi tie ... apud vi ... por helpi vin.

FLORA Vi ... ! Ve ... ! Kial vi helpas min? Kial vi sidas apud mi? Vi amas la skulptistinojn ... vi ne amas min.

KEN Ne, ne, Flora. Mi ne amas la skulptistinojn ... kaj la skulptistino ne plu amas min. Ŝi ... ŝi konfuziĝis ... pro noto ... sed ĉio estas nun solvita.

JOLANDA Via nomo! Mi devas formale noti vian nomon.

KEN Momenton, Jolanda ... mi petas vin ...

JOLANDA Jen juĝejo ... kaj temas hodiaŭ pri grava afero. Ĉi tie, en la juĝejo, mi ne nomiĝas Jolanda; mi nomiĝas via juĝista moŝto. Jes. Via juĝista moŝto!
Vi ... ne tiel ridu kiel hieno.
Oni trovas hienojn en bestoĝardenoj ... kaj juĝejo ne estas bestoĝardeno. Almenaŭ ... ne mia juĝejo.

DETEKTIVO Pardonon, via juĝista moŝto! Estas ... mia gorgo. Doloras la gorgo. Kaj la voĉo ... mi devas
tusi ...
... tusegi ...

JOLANDA Bonvolu nek ridi nek tusi nek tusegi en mia juĝejo, sinjoro! Nek ridu nek tusu nek tusegu!

FLORA Ve! La detektivo! En la juĝejo! Ve! Terure! Katastrofe ... !

KEN Trankviliĝu, Flora! Mi estas ĉi tie! Apud vi!

PARKO

GEORGO Oleo ... benzino ... bonaj trinkaĵoj por aŭto. Sed kiu ... ? Ĉu mi devas aĉeti oleon ... aŭ
benzinon? Ĉu baterion? Aŭ nur pilon? Oh ... certe ne baterion. Sed ... ĉu tiu estas oleujo ... aŭ
benzinujo? Kaj kien mi iras? Al oleostacio? Al benzinostacio?

RUSELO Aŭskultu! Jen mia plano. Helena ... oble, ve! ... ne amas min. Kaj ...
Ve! Strangulo en la parko!

GEORGO Uh? He? Kio ... ?

RUSELO Strangulo en la parko ... kiu flaras ... flaraĉas ion ... en granda ujo.

- GEORGO Jen Brus ... Ruselo! Kaj la ŝafo!
- RUSELO Ve! Georgo!
- GEORGO Kial vi estas en la parko? Kion vi faras ĉi tie?
- RUSELO Mi ... ? Nenion! Tio estas ... ne estas mi! Estas ... estas fantomo!
Mi ne estas Ruselo, sinjoro ... vi malpravas! Kia patro, tia filo! La filo venas en la parkon ... trovas pakaĵon kun drogaĉoj ... kaj nun ankaŭ la patro! Kia familio! Ni iru, kara ŝafo ... ni forkuru!
- GEORGO Uh? He? Kio ... ? Sed ... ĉu ne la ŝafisto? Sed kio ... kial ... ? Kien li iras?
Mi sekvos lin ... mi vidos, kien li iros. Sed ve! Mi devas iri dekstren ... ne maldekstren ...
dekstren al ... al ... la oleostacio! Dekstren al la benzinostacio! Dekstren al la bateriostacio!
Ve! Maldekstren al Ruselo ... ne! Dekstren al ... ho, ve! Ve! Mi konfuziĝas! Filisa ... kie vi estas?
- JUĜEJO**
- DETEKTIVO Do ... aŭton mi vidis, via juĝista moŝto, aŭton, bonvolu ne forgesi, sen permesilo. Poste mi iris en la vendejon ... en la vendejon de la sinjorino dekstre de vi, via juĝista moŝto ... Flora Bundo.
- FLORA Terure ... katastrofe ...
- KEN Trankviliĝu, Flora ... ĉio estos solvita.
- DETEKTIVO Kaj tiam mi demandis ŝin: ĉu tiu senpermesila aŭto estas via? Kaj ŝi respondis: Ho, ho, Jes. tiel mi solvis la krimon, via juĝista moŝto!
- KEN Kio ... ? Ne temas pri krimo! Krimo tre gravas ...
- DETEKTIVO Ankaŭ tio gravas! Gravegas nepago de aŭto-permesilo!
- KEN Tio ne estas krimo! Tio estas nur malgranda afero ... do krimeto! Tio estas nur delikto!
- JOLANDA Silentu! Krimo ... delikto ... mi estas juĝisto ... mi juĝos ... silentu!
- FLORA Ve... doloras al mi la kapo!
- KEN Ŝŝŝŝ, Flora! La juĝisto ... juĝas!
- JOLANDA Aŭskultu! Krimo ... ago grava ... delikto ... delikto ... ago graveta ... jes. Ekzemple ŝteleto. Jen! La sinjoro dekstre de mi pravas!
- DETEKTIVO Sed ... tiuj libroj ... tiuj ne estas juĝejaj libroj! Tiuj estas ... Esperanto-libroj!
Rigardu! Plena Ilustrita Vortaro! Plena Analiza Gramatiko! Hej ...
- JOLANDA Kompreneble Esperanto-libroj! Tre gravaj Esperanto-libroj ... libroj helpas nin kompreni kaj uzi nian lingvon.
- DETEKTIVO Sed ... ĉu ni estas en lernejo? Male ... juĝejo!
- JOLANDA Prave ... Esperanto-juĝejo! Kaj en Esperanto-juĝejo ... Esperanto-libroj. Ĉu en ordo, sinjoro detektivo? Ĉu en ordo?
- STRATO**
- FILISA Kioma horo estas?
- DOKTORO La deka kvardek.
- FILISA La deka kvardek! Sed ... li unu horon estas for! Nur por aĉeti benzinon! Tio devas esti simpla tasko ... eĉ por filozofo.

- DOKTORO Momenton! Mi aŭdas ion ... ĉu estas via edzo?
- FILISA Ho ... finfine! Jen Georgo! Tre plaĉas al li kanti la Esperanto-himnon.
- GEORGO ` ... Tra la mondo iras forta voko ...'
- DOKTORO Mi ne scias pri forta voko, sed vi havas fortan voĉon, sinjoro. Tamen . . ĉu vi havas la ... ?
- GEORGO Ho, jes ... mi havas ĝin. Senprobleme. Jen!
- FILISA Sed ... kio okazis al vi, Georgo? Unu horon vi estis for!
- GEORGO Uh? He? Kio ... ? Okazis? Nenio okazis al mi. Ho ... momenton! Io ja okazis! La ŝafisto! Mi vidis la ŝafiston.
- FILISA Kiun? Ruselo-n? Ho, Georgo! Vi ne vidis lin. Kaj antaŭe ... en la ĝardeno ... ankaŭ tiam vi ne vidis lin.
- GEORGO Male. Li estis tie.
- FILISA Do ... vi denove vidis la ŝafiston.
- GEORGO Jes, jes. En la parko.
- FILISA Georgo . . ĉu vi ankoraŭ estas malsana? Pro tiu bato al la kapo? Ĉar ... ŝajne vi ankoraŭ haluciniĝas. Kial vi eniris la parkon? La garaĝo estas nur kelkajn minutojn for ... sed sesdek minutojn vi estis for!
- GEORGO Ho! Mi ne iris al garaĝo! Mi iris al ... al stacio ... tie mi aĉetis la ... aĉetis ...
- DOKTORO Oleon! Vi aĉetis oleon! Oleon mi ĵus verŝis en la benzinujon! Vi ... stultulo!
- FILISA Georgo ne estas stultulo ... li estas filozofo.

APUD VOJO EKSTERE

- RUSELO Centoble ve! Ankoraŭ kvin kilometrojn, kara ŝafo. Venu! Kio, kara ŝafo? Kio ... ? Taksio al la flughaveno? Ho, ne! Mia mono estas por flughbileto, ne por taksio. Do ni kuru... kiel Karlo!
- Unu,
JUĜEJO
- KEN Sendube, sinjoro detektivo ... pri la senpermesila aŭto ... vi povos ĉion pruvi . . ĉu?
- DETEKTIVO Kio ... pruvi?
- KEN Jes, ja ... pruvi. Ĉu vi estas surdeta? Aŭ nur surda? Aŭ eble ... surdega?
- DETEKTIVO Jam mil fojojn mi diris! Mi estas nek surdeta nek surda nek surdega! Mi aŭdas vin tiel bone kiel ... kiel ...
- JOLANDA Ano de Esperanto-klubo, al kiu oni donas taskon.
- DETEKTIVO Jes, jes ... ano de Esperanto-klubo ... Jen!
- KEN Do ... mi volas pruvon! Ekzemple ... kiun tagon okazis la delikto? Ĉu lundon, mardon, merkredon, jaŭdon aŭ vendredon?
- DETEKTIVO Mi povos facile pruvi ... atendu!
- FLORA Katastrofe! Mi iros en prizonon ... !
- KEN Diru ... kia aŭto ĝi estis? Ĉu granda . . ĉu malgranda? Ĉu nova ... ĉu malnova? Kaj kie ĝi estis? Apud la vendejo? Antaŭ la vendejo? Malantaŭ la vendejo?
- DETEKTIVO Pruvi ... pruvi ... mi povos facilege pruvi! Mi faris notojn ... en mia notlibreto ... jen via pruvo,

sinjoro raportisto! ... Baldaŭ mi trovos ĝin, sendube ... ĝi devas esti en poŝo ... sed kie ... ? ĉu en tiu? Aŭ en tiu ĉi ... ?

JOLANDA Rapidu, sinjoro detektivo, mi petas vin. Jam estas la . . la dek unua . . baldaŭ mi tagmanĝos.

DETEKTIVO Momenton, via juĝista moŝto. Baldaŭ ...sendube ... mi trovos ĝin ...

JOLANDA Kio estas tio? ĉu ŝafo ... ?

DETEKTIVO Ho, ne! Kompreneble ĝi ne estas ŝafo! Mi abomenas ŝafojn! Ĝi estas ... ĝi estas nenio!

KEN Vi estas nenio, sinjoro! Vi povas nenion pruvi! Vi notis nenion, vi diras nenion, vi scias nenion. Via juĝista moŝto ...

JOLANDA Mi scias, sinjoro! Detektivo sen notlibro estas malbona detektivo! Li pruvis nenion ... li kapablis pruvi nenion ... kaj do, sinjorino, mi juĝas vinsenkulpa!

FLORA Kio ... ? Senkulpa ... ? Do ... mi ne iros en prizonon? Ho! Mi svenas! Mi falas!

KEN Ne svenu! Ne falu! Vi estas senkulpa! Hura!

DETEKTIVO Mia notlibreto! Kie ĝi estas? Mi devas trovi ĝin! Mi devas!

APUD VOJO EKSTERE

HELENA Kvin kilometrojn! Ve! Eble mi alvenos tro malfrue por savi Ruselo-n! Hej! Taksio! Haltu! Haltu! Taksiisto! Flughavenen, kaj rapide!

HEJMO

DOKTORO Mia aŭto! Mia belega aŭto!

GEORGO Sed ĝi estas ankoraŭ belega.

DOKTORO Jes ... sed ĝi ne funkcias. Aŭtoj ne ekzistas por esti belegaj, sinjoro.

GEORGO Male! Aŭto povas esti belega ... belega kiel skulptaĵo ... aŭ bildo. Vidu ...

FILISA Silentu, Georgo. Ne indas la momento por filozofii.

GEORGO Ts ... ts! Vidu ... de filozofia vidpunkto ...

DOKTORO De kuracista vidpunkto aŭtoj ekzistas por funkcii. Sed mia ... ne plu funkcias, dank" al vi..

GEORGO Ne forgesu ... mi estas spertulo pri aŭtoj. Mi kuracos ĝin ... mi kuracos la aŭton de la kuracisto!

OKTORO Vi kuracos nenion! Vi nek tuŝos nek eĉ rigardos mian aŭton! Por vi, sinjoro filozofo, mia aŭto ne plu ekzistas. Kial, je la plena ilustrita vortaro de Esperanto, vi aĉetis oleon kaj ne benzinon?

FILISA Kara doktoro ... bonvolu sidiĝi, kaj mi iros en la kuirejon por prepari por ni bonan teon. ĉu plaĉas al vi teo, doktoro?

DOKTORO Dankon, jes. Teo tre plaĉas al mi. Fakte ...teo estas ...

FILISA Bona trinkaĵo por kuracisto. Kaj vi, Georgo ... vi telefonos al garaĝisto ...

GEORGO Uh? He? Kio ... ?

FILISA Al garaĝisto ... ĉar iu devos veni por forpreni la aŭton.

GEORGO Sed mi kapablas ...

FILISA / DOKTORO Ne ... !

FILISA Iru ... telefonu ... dum mi faros la teon.

GEORGO Per teo ni sendube trankviliĝos. Filisa ne verŝas oleon sur sovaĝajn ondojn ... ŝi verŝas teon ...
ho!
Oleo...!

FILISA Telefonu!

DOKTORO Kia familio! Sed mi devas helpi ... mi devas!

FLUGHAVENO

RUSELO Ho ... dekoble, centoble, miloble ... ve! Ho, sinjoro ... helpu min, mi petas!!

FUNKCIULO Jes.

RUSELO Hodiaŭ. Al Nov-Zelando. Kun mia ŝafo ...

FUNKCIULO Jes ... ?

RUSELO Mi volonte pagos ... !
Jen ... kvincent steloj! Miaj lastaj steloj! Espereble ...

FUNKCIULO Jes.

RUSELO Do ... rapidu!

FUNKCIULO Jes.

RUSELO Unudirektan bileton!

FUNKCIULO Jes.

RUSELO Unudirektan bileton al Nov-Zelando.

FUNKCIULO Jes.

RUSELO Ĉi tien mi ne revenos. Ĉi tie oni abomenas min ...

FUNKCIULO Jes.

RUSELO La stulta detektivo ... Karlo Bonvolo, kiu trovas drogaĉojn en la parko ...
Ankaŭ ... ankaŭ Helena. Ŝi malamas min ... ŝi amas alian .. la raportiston.

HELENA Ne, Ruselo ... vi malpravas! Mi amas ne alian! Mi amas vin ... nur vin! Ankaŭ la ŝafon! Ho,
Ruselo...Ruselo ... mi amas vin! Amegas vin!

RUSELO Ĉu halucino? Ĉu fantomo?

HELENA Neniu fantomo, Ruselo! Mi!

RUSELO Ho ... Helena! Sed ... kial vi serĉis min ... ĉe la flughaveno? Kiel vi sciis?

HELENA Mi sciis, ĉar mi estas virino. Virino, kiu komprenas vin ... kiu amas vin. Ruselo, venu kun mi
...

RUSELO Kien?

HELENA Egale! Nur venu!

RUSELO Ho! Kia feliĉo!

FUNKCIULO Jes!

RUSELO Ne!

FINO DE LECIONO SEP

CONCLUSION TO EPISODE SEVEN

TEACHER: So finally Heleno found Ruselo ... great! Now, about change of location. Listen to the words of the detective when he says to the judge...

DETEKTIVO: Afterward, I went into the store ... into the store of the lady to your right.

TEACHER: Note that the detective wanted to show that he changed his location to the store, so he said "...into the store". Try to think up such phrases for yourself. It's an amusing game!

Possibly you noticed new suffixes in the dialog. Suffixes are very useful in Esperanto and help the language a lot. Among them are found the pair "-et-" and "-eg-". By "-et-" we show smallness, and by "-eg-" largeness.

For example ...

DETECTIVE: I have to cough ... cough hard ...

TEACHER: Of course, as with many other affixes, "-et-" and "-eg-" can be used independently. One can to say either "There's a little book!" or "There's a little book!" And, if one has eaten too much, one can say: "Ouch, I over-ate...my stomach hurts a lot!"

Note also the use of the suffix "uj". Ujo is something into which one puts something. What does the doctor give to Georgo? Listen!

DOCTOR: So...please take the gasoline can and buy gasoline.

TEACHER: Another example; a "florujo" is in fact a vase, something into which one puts flowers...and, if you want to make a cup of tea, you will find the tea in ... yes, you're right ... a tea container!

Now I think it is time to do the exercises. Through the exercises you will truly master everything that you have heard in the video. Through the lessons and frequently watching the video, you will become a good and competent Esperantist (Esperanto speaker). So... on to the exercises!

Good luck ... and until the eighth lesson!

KONKLUDO AL EPIZODO SEP

- INSTRUISTO Do finfine, Helena trovis Ruselo-n . . . bone! Nun, pli pri ŝanĝo de loko: Aŭskultu la vortojn de la detektivo kiam li diras al la juĝisto --
- DETEKTIVO Poste mi iris en la vendejon...en la vendejon de la sinjorino dekstre de vi.
- INSTRUISTO Rimarku, ke la detektivo volis indiki, ke li ŝanĝis sian lokon al la vendejo, do li diris "...en la vendejon". Klopodu elpensi tiajn frazojn vi mem. Estas amuza ludo!
- Eble vi rimarkis novajn sufiksojn en la dialogo. Sufiksoj tre utilas en Esperanto kaj multe avantaĝas al la lingvo. Inter ili troviĝas la paro "-et-" kaj "-eg-". Per "-et-" oni indikas malgrandecon, kaj per "-eg-" grandecon.
- Ekzemple
- DETEKTIVO Mi devas tusi ... tusegi ...
- INSTRUISTO Kompreneble, samkiel pluraj aliaj afiksoj, "-et-" kaj "-eg-" povas esti uzataj sendepende. Oni povos diri aŭ "Jen libreto!" aŭ "Jen eta libro!" Kaj, se oni tro manĝis, oni povas diri: "Ve . . . mi manĝegis ... mia stomako ege doloras!"
- Notu ankaŭ la uzon de sufikso "uj". Ujo estas afero, en kiun oni metas ion. Kion donas la doktoro al Georgo? Aŭskultu!
- DOKTORO Do ... bonvolu preni la benzinujon kaj aĉeti benzinon.
- INSTRUISTO Alia ekzemplo; florujo estas fakte vazo; afero, en kiun oni metas florojn ...kaj, se vi volas prepari tason da teo, vi trovos la teon en ... jes, vi pravas... teujo.
- Nun mi kredas, ke estas ja tempo eniri la ekzercojn. Per la ekzercoj vi vere primajstros ĉion, kion vi aŭdis en la videobendo. Per la lecionoj kaj ofta spektado de la videobendo, vi fariĝos bona kaj kompetenta Esperantisto. Do ... ek al la ekzercoj!
- Bonŝancon ... kaj ĝis la oka leciono!